

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd vedrørende de nationale test i folkeskolen
Titel	UDU samrådsspørgsmål M, N og O
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ca. 10 minutter.
Tid og sted	Tirsdag den 12. januar 2010, kl. 14:00

1. Indledning

- Uddannelsesudvalget har den 3. og 4. december 2009 stillet mig tre spørgsmål (M, N og O) om de nationale test i folkeskolen. Da spørgsmål M, som er stillet af fru Pernille Vigsø Bagge, og spørgsmål O, som er stillet af fru Marianne Jelved, berører samme emne, vil jeg besvare dem samlet.
- Dernæst besvares spørgsmål N.

2. Spørgsmål M og O

Spørgsmål M: Ministeren bedes gøre rede for, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at lærere i folkeskolen ikke må drøfte erfaringerne med de nationale tests indbyrdes og i offentligheden herunder med eksempelvis politikere, KL og medierne.

Spørgsmål O: Ministeren bedes redegøre for sin prioritering af lukkethed frem for åbenhed og mulighed for offentlig debat om de obligatoriske nationale test og deres faglighed, deres indvirkning på elever, lærere og undervisningen og om prioriteringen af skolens opgaver.

Svar:

- Det første spørgsmål (M) - om lærerens mulighed for at drøfte de nationale test - beror på en misforståelse. Lærerne i folkeskolen må gerne drøfte deres erfaringer med testene indbyrdes og i offentligheden.
- Men lad mig først genopfriske, hvad idéen med testene er. De nye test er primært tænkt som et pædagogisk redskab for lærerne. Lærerne kan anvende testene til at se, hvordan eleverne klarer sig, og på den baggrund målrette undervisningen til den enkelte elevs behov. Testene er adaptive – de tilpasser sig til hver enkelt elevs niveau, efterhånden som eleven svarer på spørgsmålene. Det giver en mere effektiv måde at teste på, og lærerne får et mere præcist resultat. Endelig kan fremhæves, at testene tester nogle vigtige faglige områder – blandt andet læsning hvert andet år fra 2. til 8. klasse. Men testene tester ikke alle faglige områder, og de vil derfor indgå som ét blandt flere redskaber til den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.
- Når lærerne anvender de nationale test, får de adgang til to oplysninger, som de ikke må videregive til offentligheden: Testresultaterne og de konkrete opgaver, som indgår i testene. Der er gode grunde til, at netop disse oplysninger er blevet gjort fortrolige i folkeskoleloven.

- En lærer skal kunne evaluere sine elever i tillid til, at resultaterne ikke videregives, bortset fra når det sker berettiget. Resultaterne skal heller ikke bruges til at lave offentlig rangordning af skolerne, sådan som man med negative følger virkninger har set det i f.eks. England. Derfor er resultaterne blevet gjort fortrolige.
- Opgaverne i testene er gjort fortrolige, så de kan anvendes over flere år. Hvis opgaverne var alment kendte, ville testene miste deres værdi som pædagogisk redskab.
- Hvis det sker som led i et fagligt samarbejde, må lærerne dog gerne gennemgå elevernes resultater og de konkrete opgaver, som eleverne har besvaret. Det kan for eksempel ske i forbindelse med lærernes drøftelse af elevernes resultater i et teamsamarbejde. Eller det kan ske, når en læsevejleder har brug for at drøfte en elevs resultater med elevens lærer. I de tilfælde kan det være relevant for lærerne at gennemgå elevernes besvarelser af opgaverne.
- Fortroligheden forhindrer ikke, at der i offentligheden kan foregå en velunderbygget debat om testene, herunder testenes faglighed og testenes indvirkning på undervisningen. De faglige emner, som indgår i testene, er lagt frem og grundigt beskrevet for offentligheden. Ligeledes har alle interesserede adgang til at se eksempler på testopgaver, som illustrerer, hvordan testene fungerer, og hvilke emner der testes. Det giver et godt grundlag for en åben diskussion om testenes indhold og indretning.
- Jeg har da også med glæde noteret, at testene har været debatteret i offentligheden, lige fra de første gang blev foreslået. Debatten er løbende blevet understøttet af forskning og evalueringer på området. Senest har der været en debat i medierne om sværhedsgraden af læsetesten til 2. klasse. Den debat har været baseret på de erfaringer, som lærerne har gjort sig med testene. Debatten har givet anledning til, at der nu vil blive gjort en ekstra indsats for at fortælle, hvordan testene fungerer, så eleverne kan forberedes bedst muligt.
- Fortroligheden forhindrer heller ikke, at lærerne drøfter deres erfaringer med testene med hinanden. Mere end halvdelen af landets skoler benyttede sig af muligheden her i efteråret for at prøve de nationale test, inden de bliver obligatoriske. Jeg er sikker på, at der på mange af disse skoler lige nu er fuld gang i udvekslingen af erfaringer med testene. Og det er vigtigt for mig at understre-

ge, at lærerne naturligvis gerne må dele deres erfaringer og gode råd med hinanden.

- Senest har Skolestyrelsen fremstillet et antal pjecer til lærerne – én for hver test – hvor idéen med testene uddybes, og hvor erfaringer fra lærere, der allerede har brugt testene, gives videre.
- Her i efteråret har jeg også selv haft lejlighed til at prøve en af testene. Ved den lejlighed hørte jeg en fysik/kemi-lærer fra Tårnby fortælle om sine erfaringer med testene. Hun fortalte om, hvordan hun bruger testene som ét blandt mange evalueringsredskaber, der kan bidrage til hendes tilrettelæggelse af undervisningen. Hun fortalte også, hvad hun synes om de emner, der indgår i testen. Vi havde en god drøftelse af, hvordan man kan anvende de nationale test – og det var ikke nødvendigt for hende at fortælle om sine elevers resultater eller om de konkrete opgaver, som hendes elever havde besvaret. Det var for mig at se et godt eksempel på, at man kan have en grundig faglig drøftelse af de nationale test inden for lovens rammer om fortrolighed.

4. Spørgsmål N

Ministeren bedes gøre rede for, hvordan det fremover kan undgås, at lærere og elever bruger uhensigtsmæssigt meget tid på forberedelse, afvikling og efterbehandling af de nationale tests, jf. debatindlæg i folkeskolen.dk 30/11-09 af Poul W. Esberg: ”Erfaringer med de nationale tests, næstsidste version???”

- Lad mig starte med at slå fast, at en elev normalt vil skulle bruge 10 ud af 7.000 undervisningstimer på de nationale test i løbet af sin skolegang. De 10 timer vil være godt givet ud. Nogle gange vil læreren blive bekræftet i sin viden om, hvad en elev kan. Andre gange kan testen være grundlaget for, at en elev får den nødvendige støtte eller de rette udfordringer.
- Jeg er glad for, at testene nu er klar til at blive taget i brug på alle skoler. Erfaringen fra de skoler, der allerede har været i gang, viser, at det er forskelligt, hvordan skolerne tilrettelægger forberedelsen og afviklingen af testene. Derfor vil det også være forskelligt, hvor mange af skolens lærerressourcer der skal bruges. Fra de skoler, som allerede har været i gang, lyder tilbagemeldingen i grove træk, at tidsforbruget bliver mindre, efterhånden som man bliver fortrolig med testene.

- For at undgå, at skolerne skal bruge uhensigtsmæssigt megen tid på testene, er der udarbejdet en grundig vejledning til, hvordan testene fungerer. I forbindelse med de obligatoriske test i foråret vil alle lærere desuden modtage en pjece fra Skolestyrelsen, som giver gode råd om, hvordan man forbereder og gennemfører testen. Pjecen er baseret på de tilbagemeldinger, som er kommet fra skoler, der allerede har været i gang med testene.
- I forhold efterbehandlingen af testene vil jeg fremhæve, at lærerne ikke selv skal bruge tid på at rette elevernes besvarelser i de nationale test. Da testene foregår på computeren, retter testene sig selv. Det vil være en tidsbesparelse i forhold til mange af de test og prøver, som i forvejen anvendes på skolerne.
- Her sker der for eksempel det i dag med prøver i tekstlæsning til de store klasser, at læreren bruger 10-15 minutter på at rette i den enkelte elevs hæfte. Herefter skal læreren sidde med to store skemaer foran sig, som skal udfyldes med elevernes besvarelser, og hvor læreren med en lommeregner skal beregne elevernes resultat. Det kan tage op til en arbejdsdag at rette sådan en prøve.
- Jeg tror, at mange lærere er blevet overraskede, når de har set, hvor mange oplysninger om elevernes besvarelser som lærerne helt automatisk får adgang til ved de nationale test. Der er grafiske fremstillinger og tabeller, der giver et overblik over klassens resultater. Og der er detaljerede oplysninger om, hvordan hver enkelt elev har klaret sig – med råd til, hvor man kan sætte ind i undervisningen, hvis en elev har brug for særlig støtte.
- Der er mange oplysninger, og det er op til den enkelte lærer, hvor megen tid man lægger i opfølgningen på testene. Skolestyrelsens anbefaling til lærerne lyder: Begynd med de overordnede resultater, og gå videre til de mere detaljerede resultater, hvis der er pædagogiske grunde til det. Jeg håber og tror, at lærerne vil bruge den tid, som er nødvendig for at få det rette udbytte af testene.